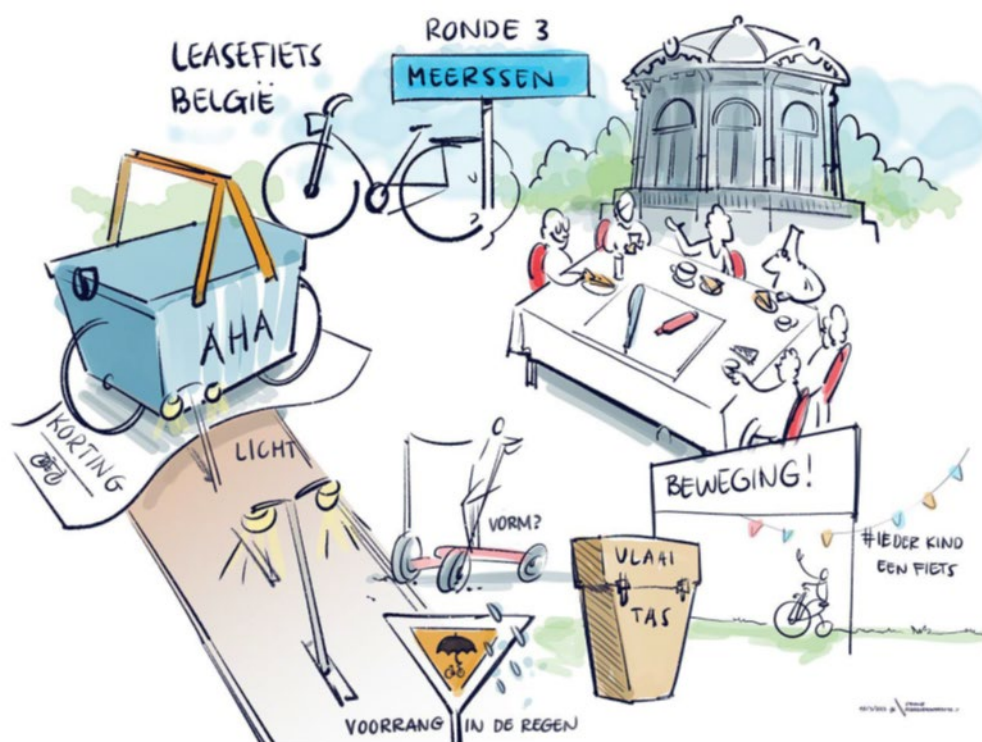

Terugkoppeling fietscafés 2023

Datum
Status

19 maart 2023
Definitief

Cartoon Impressie Fietscafé Meerssen

Colofon

Bestuurskern
Prog. Dir. Duurzame Mobiliteit

Den Haag

Contactpersoon

A. Stienstra
Senior Beleidsmedewerker
fiets@minienw.nl

Inhoud

Colofon—2

Inhoud—3

Inleiding—4

1	Ideeën waar al aan gewerkt wordt —5
1.1	Inleiding—5
1.2	Fietsen voor iedereen mogelijk maken—5
1.3	Stimuleren van fietsgebruik door werkgevers—5
1.4	Doortrappen: programma om ouderen langer veilig te laten fietsen—5
1.5	Campagne "Kort Ritje? Da's zo gefietst!" —6
1.6	Doorfietsroutes—6
1.7	Fietsenstallingen—6
1.8	Ontsluiting van woningbouwlocaties—6
1.9	Fietsveiligheid—7
1.10	Betalen naar gebruik—7
1.11	Vergroenen reisgedrag - Sport en Recreatie—7
2	Interessant om verder te onderzoeken—8
3	Wordt doorgegeven aan medeoverheden en partners—9
4	Wordt niet meegenomen in beleid—10
Bijlage A	Ideeën waar al aan gewerkt wordt—11
Bijlage B	Intressant om verder te onderzoeken—15
Bijlage C	Ideeën voor medeoverheden en partners—16

Inleiding

In het voorjaar van 2023 zijn vier fietscafés gehouden in Den Haag, Enschede, Joure en Meerssen. Deelnemers gingen met elkaar in gesprek en bogen zich over de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat nog meer mensen gaan fietsen. Hieruit werden ruim 250 ideeën opgehaald, welke met u afgelopen zomer zijn gedeeld.

Ondertussen hebben wij acties in gang gezet om de ideeën op te pakken. In dit verslag laten we u weten wat we met uw ideeën doen.

We hebben daarvoor de ideeën ingedeeld in vier categorieën:

1. Ideeën waar al aan gewerkt wordt;
2. Interessant om verder te onderzoeken;
3. Ideeën waar de gemeenten, partners of derden verantwoordelijkheid voor zijn;
4. Ideeën die niet uitvoerbaar zijn.

De Rijksoverheid wil Nederland fietsvriendelijker maken. Dat is goed voor de gezondheid van mensen en voor het milieu. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (hierna IenW) zet zich in op vier fietsambities:

1. In het voorjaar van 2025 willen we dat 100.000 meer mensen op de fiets naar hun werk gaan dan in het voorjaar van 2022. Hiervoor wordt ingezet om samen met werkgevers de fiets een aantrekkelijker vervoersmiddel voor het woon-werkverkeer te maken;
2. Bij nieuwe woningbouw willen we de voordelen van fietsen benutten;
3. We willen zoveel mogelijk mensen die nu niet kunnen fietsen aan het fietsen krijgen;
4. We blijven ons inzetten om Nederland fietsland nummer één ter wereld te houden.

1 Ideeën waar al aan gewerkt wordt

1.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft het beleid waar het ministerie al aan werkt. De door u genoemde ideeën geven ons nieuwe inspiratie voor dat beleid en laten ons zien dat wij op de goede weg zitten. Wij beschrijven hier ons beleid op:

- Fietsen voor iedereen mogelijk maken;
- Stimuleren van fietsgebruik door werkgevers;
- Doortrappen: programma om ouderen langer veilig te laten fietsen;
- Fietsstimulering: campagne "Kort Ritje? Da's zo gefietst!";
- Doorfietsroutes;
- Fietsenstallingen;
- Ontsluiting van nieuwbouwlocaties;
- Fietsveiligheid;
- Betalen naar gebruik;
- Vergroenen reisgedrag – Sport en recreatie.

Hieronder vindt u per beleidsonderdeel wat het inhoud, waar u meer informatie kan vinden en of het idee dat u heeft aangedragen wordt meegenomen in dat beleid.

1.2 Fietsen voor iedereen mogelijk maken

We hebben in Nederland 23 miljoen fietsen tegenover 18 miljoen inwoners. U zou kunnen denken dat iedereen een fiets heeft, maar dat is niet het geval. Daarom is er de [City Deal Fietsen voor Iedereen](#). De City Deal wil ervoor zorgen dat er zoveel mogelijk mensen in Nederland toegang hebben tot een veilige fiets en de vaardigheid bezitten om te kunnen fietsen. Het doel van dit programma is dat zoveel mogelijk mensen gaan fietsen, mensen die dat nu om uiteenlopende redenen niet doen. In deze City Deal werken 14 gemeenten, 6 maatschappelijke organisaties, 2 bedrijven en 3 ministeries de komende vier jaar samen.

Zie bijlage A1 voor de ideeën die vallen onder de City Deal Fietsen voor Iedereen.

1.3 Stimuleren van fietsgebruik door werkgevers

Medewerkers die naar het werk fietsen voelen zich gelukkiger, zijn fitter en minder vaak ziek. IenW heeft 21 fietsambassadeurs die koploper zijn op het gebied van fietsvoorzieningen zoals stallingen, douches, omkleedruimtes en het stimuleren van hun medewerkers om op de fiets naar het werk te komen. Deze werkgevers laten anderen zien hoe u als werkgever medewerkers stimuleert te fietsen en wat daarvan de voordelen zijn. Tot slot mogen werkgevers fietsforensen, net als voor autoforensen, een kilometervergoeding geven tot 22 cent per kilometer (belastingvrij).

Voor meer informatie: [Werkgevers stimuleren fietsgebruik medewerkers | Fiets | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A2 voor de ideeën die vallen onder de werkgeversaanpak.

1.4 Doortrappen: programma om ouderen langer veilig te laten fietsen

Fietsen zorgt ervoor dat ouderen langer gezond, sociaal en zelfredzaam blijven. Tegelijkertijd zijn ouderen ook kwetsbaar in het verkeer. Het IenW-programma

Doortrappen zet zich in om ouderen zo lang mogelijk en veilig te kunnen laten fietsen. Alle provincies en 235 gemeenten doen mee aan het programma.

Voor meer informatie: [Doortrappen | Platform Doortrappen](#)

Zie bijlage A3 voor de ideeën die vallen onder Doortrappen.

1.5. Fietsstimulering: campagne "Kort Ritje? Da's zo gefietst!"

De helft van alle autoverplaatsingen in Nederland is korter dan 7,5 km. Naar uw werk, de bakker of college: vaak een afstand die voor velen prima te fietsen is. Met de campagne "Da's zo gefietst!" maken we mensen ervan bewust dat de fiets een goede keuze is voor korte afstanden.

Voor meer informatie: [Home | Daszogefietst](#)

Zie bijlage A4 voor de ideeën die vallen onder Kort Ritje? Da's zo gefietst!

1.6. Doorfietsroutes

Op de doorfietsroutes kunnen fietsers ongehinderd en veilig doorfietsen. Het Rijk stimuleert daarom de aanleg van een dekkend netwerk van doorfietsroutes door heel Nederland. Vanaf 2024 is er vanuit het Rijk geld beschikbaar om bij te dragen aan een landelijk dekkend netwerk van doorfietsroutes.

Voor meer informatie zie: [Nationaal Toekomstbeeld Fiets - De kracht van de fiets volop benut! | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A5 voor de ideeën die vallen onder doorfietsroutes.

1.7. Fietsenstallingen

Veel treinreizigers komen of gaan met de fiets van en naar een station. Dat maakt fietsenstallingen bij stations belangrijk. Zij zorgen voor een goede aansluiting op het openbaar vervoer. Wij zetten ons in om fietsstallingen slimmer in te richten en meer stallingsplaatsen te maken. In totaal zijn er in 2027 bij stations 575.000 stallingsplaatsen beschikbaar. Ook komen er veel nieuwe fietsenstallingen bij OV-knooppunten. Bijvoorbeeld bij de stations in Utrecht en Goes, waar in totaal 3500 nieuwe plekken komen. Fietsers kunnen daar makkelijker en sneller overstappen op het openbaar vervoer.

Voor meer informatie zie: [Snelfietsroutes en fietsenstallingen | Fiets | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A6 voor de ideeën die vallen onder fietsenstallingen.

1.8. Ontsluiten van woningbouwlocaties

Het kabinet heeft in het coalitieakkoord € 7,5 miljard vrijgemaakt om nieuwe woonwijken bereikbaar te maken. Het gaat om Rijksinvesteringen in infrastructuur voor het openbaar vervoer (€ 4 miljard), de auto (€ 2,7 miljard) en de fiets (€ 780 miljoen). Daarmee werken we aan de bereikbaarheid van Nederland. Het doel is

goede bereikbaarheid en ontsluiting van 400.000 nieuw te bouwen woningen tot en met 2030. Bij alle plannen is expliciet de keuze gemaakt dat woningbouw en infrastructuur veel meer hand in hand worden gerealiseerd.

Voor meer informatie zie: [Miljardeninvesteringen voor bereikbaarheid woonwijken in heel Nederland | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A7 voor de ideeën die vallen onder fiets bij woningbouwlocaties

1.9. Fietsveiligheid

Het Rijk, de provincies, de gemeenten en de vervoerregio's hebben samen met maatschappelijke partijen een nieuwe aanpak bedacht en beschreven om de verkeersveiligheid blijvend te verbeteren. Het plan is geen bundeling van maatregelen, het is een visie op een nieuwe aanpak. Het spreekt de ambitie uit om naar nul verkeersslachtoffers toe te werken. Het plan is een startpunt voor alle overheden en maatschappelijke partners om blijvend aandacht te schenken aan verkeersveiligheid in landelijke, regionale en lokale uitvoeringsprogramma's. Door het in kaart brengen van risico's en vervolgens maatregelen te nemen om de grootste risico's te verminderen wordt de verkeersveiligheid vergroot.

Voor meer informatie: [Het strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 Veilig van deur tot deur | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A8 voor de ideeën die vallen onder fietsveiligheid

1.10. Betalen naar gebruik

Het kabinet Rutte-IV had het voornemen om automobilisten vanaf 2030 motorrijtuigenbelasting te laten betalen op basis van het aantal kilometers dat ze rijden. Doel hiervan is de opbrengst van autobelastingen op peil te houden en de CO2-uitstoot te verminderen. Automobilisten betalen in het nieuwe systeem dan geen vast bedrag meer voor het bezit van een auto. Door de val van het kabinet is het betalen naar gebruik op 12 september 2023 controversieel verklaard. Dit betekent dat de ontwikkeling van de plannen is gestopt. Het nieuw te formeren kabinet bepaalt of het een vervolg krijgt en zo ja, hoe.

Voor meer informatie: [Plannen kabinet met betalen naar gebruik | Belasting op auto en motor | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A9 voor de ideeën die vallen onder betalen naar gebruik.

1.11. Vergroenen reisgedrag – Sport en recreatie

Het programma vergroenen reisgedrag zet zich onder andere in om het reisgedrag van mensen naar de sport en recreatie te verduurzamen. Dit gaat van stimuleren van carpoolen en lopen, en ook het stimuleren van mensen om op de fiets naar de sport te komen. Het beleidsprogramma is nog volop in ontwikkeling.

Voor meer informatie: [Voortgangsbrief duurzame mobiliteit | Rijksoverheid.nl](#)

Zie bijlage A10 voor de ideeën die vallen onder vergroenen reisgedrag – Sport en recreatie.

2. Interessante ideeën om verder te onderzoeken

Er zijn 21 ideeën waar wij potentie voor verdere uitwerking in zien. Deze ideeën gaan wij verder verkennen op wenselijkheid en haalbaarheid. Een eerste stap hierin is om de ideeën voor te leggen aan onze partners met expertise om hun oordeel ook mee te nemen. Ook kunnen wij ze inspireren met ideeën waarvan wij vinden dat ze misschien beter door partners kunnen worden opgepakt. Het samenwerkingsverband Tour de Force lijkt ons hiervoor een geschikt podium. Tour de Force is een samenwerkingsverband tussen overheden, marktpartijen, maatschappelijke organisaties, kennisinstututen en platforms die zich inzetten voor een sterker fietsbeleid in Nederland. U kunt [hier](#) meer informatie vinden over Tour de Force. We brengen het dit jaar op een van de bijeenkomsten naar voren. Als u wilt weten hoe uw idee daar ontvangen is kunt u contact met ons opnemen.

Zie bijlage B voor de ideeën die verder worden onderzocht.

Cartoon impressie Fietscafe: "Ik was erbij toen dit railkje werd uitgedonden".

3. Wordt doorgegeven aan medeoverheden en partners

Er werden zo'n 187 ideeën aangedragen die vallen onder de verantwoordelijkheid van medeoverheden en partners. Wij staan als Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in regelmatig contact met andere ministeries. Ideeën die meer passen bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zullen wij aan hun meegeven in onze reguliere bijeenkomsten. Wij hebben de ideeën voor gemeenten teruggeven aan de betreffende gemeente en aan de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Wij zijn met de VNG in gesprek hoe we de resultaten goed onder de aandacht van alle gemeenten kunnen brengen. Ideeën voor relevante partners en derden worden doorgegeven via onze contactpersonen bij deze organisaties of worden gedeeld aan het netwerk via het samenwerkingsverband Tour de Force. Zoals u eerder kon lezen houden we een kennisbijeenkomst voor onze partners in Tour de Force.

Zie bijlage C voor de lijst ideeën die worden doorgegeven aan medeoverheden en partners.

Cartoon impressie Fietscafé Joure: Doorfietsroute

4. Wordt niet meegenomen in beleid

Er werden ook ideeën aangedragen waarvan wij denken dat ze niet uitvoerbaar zijn voor het ministerie of voor andere partijen. Dit zijn de volgende ideeën:

1. *Stel een verbod in voor ondersteuning met bewegingssensor. Fietsers hoeven nauwelijks te bewegen en hebben geen idee hoe hard ze gaan (bijvoorbeeld kinderen hebben geen idee dat zij 25 km per uur fietsen).*

Waarom wordt dit idee niet meegenomen in beleid?

Het is een goed idee om in te zetten op veilig houden van fietsen en te zorgen dat fietsen een gezonde activiteit blijft. Maar een verbod lijkt ons niet wenselijk. Zo benadeel je namelijk ook groepen die voordeel hebben van de bewegingssensor, zoals oudere fietsers die minder kracht hebben. Bewustwording is een betere optie om op in te zetten. We zullen dus onderzoeken hoe we mensen bewust kunnen laten omgaan met de ondersteuning die een elektrische fiets biedt.

2. *E-bikes op een hogere snelheid afstellen, zodat deze eerder wordt gekozen dan een brom- of snorfiets.*

Waarom wordt dit idee niet meegenomen in beleid?

Creatief idee, maar het lijkt ons niet heel wenselijk om de snelheidsverschillen op het fietspad verder te vergroten. Het kan namelijk daardoor gevaarlijker op het fietspad worden. Wij zetten daarom liever in op andere maatregelen om fietsen aantrekkelijk te maken als alternatief voor de brom- of snorfiets.

Bijlage A Ideeën waar al aan gewerkt wordt

1. Ideeën die vallen onder fietsen voor iedereen mogelijk maken

- Het faciliteren van gratis fietslessen op scholen inclusief les over het onderhoud aan de fiets (bijv. banden pakken).
- Als kinderen leren fietsen, kunnen zij het ook doorgeven aan volgende generaties en ook hun ouders leren fietsen.
- De fiets vroeg introduceren, zodat jonge mensen fietsgewoonten ontwikkelen.
- Kinderen leren fietsen kan ze helpen integreren in de maatschappij, goedkoop vervoeren en vrijheid bieden. Door deze fietsles gratis of goedkoop te maken kan iedereen meedoen.
- Voor de doelgroep die minder te besteden hebben kan fietsles worden gecombineerd met bijvoorbeeld de Ooievaarspas.
- In sommige wijken van Den Haag wonen veel mensen die geen fietstraditie hebben. Het zou voor kinderen in die wijken beter zijn als zij op de fiets naar school kunnen. Zo komen zij minder vaak te laat op school (vanwege vertraging of stremming in het OV).
- Organiseer fietsles voor volwassenen inclusief les in onderhoud van de fiets, zoals banden plakken.
- Doorbreek financiële en praktische barrières om zo meer mensen kennis te laten maken met de (elektrische) fiets.
- Organiseer lokale fietsexcursies voor mensen die net leren fietsen of nog niet fietsen, zo is er meteen een doel/uitje. Denk aan 'Kom in de kas', de boerderij, etc.
- Leer van goede voorbeelden. Fietsschool Transvaal geeft fietsles voor volwassenen, vooral vrouwen, met een niet-Nederlandse achtergrond. Dit zorgt voor zelfstandigheid en emancipatie. De lessen worden gegeven in de buurt van de markt en zijn daardoor duidelijk zichtbaar voor de doelgroep. Verder wordt er veel mond-tot-mond reclame gedaan en worden er folders verspreid in moskeeën, bibliotheken en buurthuizen.
- Organiseer voor buitenlandse studenten ook fietslessen.
- Laat de fietsles (voor jong en oud) door professionals verzorgen en geef na de fietsles korting op de aanschaf van de fiets. Doneer afgedankte fietsen aan mensen die nog geen fiets hebben. Dit kan ook in samenwerking met buurtvaders en stichting Aisha.
- Als fietsen worden weggegeven kan er eerst worden gestart met een leenconstructie en als de kilometerteller een bepaald aantal kilometers aantikt (1000 kilometer bijvoorbeeld) diegene de fiets in eigendom geven. Om te voorkomen dat de gekregen fietsen worden doorverkocht kan iets bedacht worden (bijvoorbeeld ieder jaar een foto van de kilometerteller).
- Stel school-leenfietsen beschikbaar.
- Kinderen uit het eigen dorp naar school op de fiets laten gaan.
- Stel een subsidie beschikbaar voor het aanschaffen van een fiets in het geval dat de werkgever hier geen regeling voor heeft.
- Maak alle fietsen goedkoper.
- Kinderen op jonge leeftijd goed leren fietsen.
- Om het aantrekkelijker te maken moet de fiets voor iedereen betaalbaar zijn.
- Een financiële ondersteuning voor mensen die het niet breed hebben, zodat ze een fatsoenlijke fiets kunnen aanschaffen en kunnen onderhouden.
- Organiseer fietstochten voor kinderen.
- Stimuleer fietsgebruik onder mensen van buitenlandse afkomst, fietsen zit minder in hun cultuur.
- Voor veel mensen is uitrusting te duur, dit maakt fietsen ontoegankelijk.
- Maak fietsen ook vanzelfsprekend voor mensen bij wie dat nu niet zo is. Bijvoorbeeld mensen met laag inkomen of een andere cultuur.
- Er bestaan fietsbanken waar je je oude fiets kunt inleveren. Die wordt daar opgeknapt en verstrekt aan mensen die een fiets niet kunnen betalen.
- Het instellen van fietsdiploma's, zodat (jonge) fietsers de verkeersregels goed te leren.
- Bij bijeenkomsten waar veel mensen met een niet-Westerse achtergrond komen, de boodschap uitdragen dat alles makkelijker bereikbaar is op de fiets en dat het gezond is om te fietsen. Daarnaast de angst weghalen voor fietsen.
- Maak YouTube filmpjes over het leren fietsen.

2. Ideeën die vallen onder stimuleren van fietsgebruik door werkgevers

- Het opschroeven van de ambitie voor het fietsplan, zodat mensen makkelijker een elektrische fiets kunnen aanschaffen.
- Belastingvoordeel bij aanschaf van een fiets.
- Meer subsidieregelingen/vergoedingen instellen door werkgevers en/of de overheid. Ook moeten (bestaande) regelingen beter vindbaar worden gemaakt.
- Het aanschaffen van leenfietsen, die werknemers op hun werk kunnen uitproberen onder lunchtijd.
- Het faciliteren van douchevoorzieningen op het werk, zodat werknemers zichzelf bij aankomst kunnen opfrissen.
- Werkgevers kunnen fietsen stimuleren door een fietsplan in te stellen of een uitkeringsinstantie met een vergoeding voor het fietsen, zowel wat betreft aanschaf als kilometerplicht als verantwoordingsplicht van de werknemer.
- Zorg voor betere voorlichting van mogelijkheden voor de werkgevers, maak de informatie makkelijker voor de werkgever, zodat de werkgever beter kan faciliteren.
- Deel gratis regenpakken uit en besteed aandacht aan het uiterlijk en comfort hiervan. Bovendien is het investeren in een goed regenpak sneller terugverdiend dan ritjes met de tram.
- Zorg voor meer douchegelegenheden en kleedkamers in het algemeen;
- Stel een fietswedstrijd in wie heeft de meeste fietskilometers maakt. Met de mogelijkheid een fietsclubje op te richten zodat er een competitief element aan toegevoegd kan worden.
- Mensen positief belonen als ze geen gebruik maken van de auto door een financiële vergoeding of korting.
- Belastingvoordeel bij aanschaf van een fiets.
- Geef ook subsidies bij de aanschaf van een e-bike, net als bij de elektrische auto.
- Denk ook aan beloningen zoals korting op leasefietsen.
- Meer subsidieregelingen/vergoedingen instellen door werkgevers en/of de overheid. Ook moeten (bestaande) regelingen beter vindbaar worden gemaakt.
- Het aanschaffen van leenfietsen, die werknemers op hun werk kunnen uitproberen onder lunchtijd.
- Mobiliteitsplan voor werknemers met verschillende opties voor vervoer tijdens een werkdag. Zo kunnen er bijvoorbeeld meer deelauto's geplaatst worden (de werknemer komt dan op de fiets naar werk en met de deelauto naar klanten). Woon-werkverkeer regelt de werknemer zelf en het werk-werk verkeer regelt de werkgever.
- Het faciliteren van douchevoorzieningen op het werk, zodat werknemers zichzelf bij aankomst kunnen opfrissen.
- Werkgevers kunnen fietsen stimuleren door een fietsplan in te stellen of een uitkeringsinstantie met een vergoeding voor het fietsen, zowel wat betreft aanschaf als kilometerplicht als verantwoordingsplicht van de werknemer.
- Werkgevers kunnen fietsen ook stimuleren door mensen punten te geven voor iedere keer dat zij op de fiets zijn gekomen. Deelnemer heeft ervaring met trappers.
- Zorg voor betere voorlichting van mogelijkheden voor de werkgevers, maak de informatie makkelijker voor de werkgever, zodat de werkgever beter kan faciliteren.
- Fietsregeling voor bedrijven. Werkgevers zouden subsidie kunnen krijgen om medewerkers te stimuleren met de fiets te komen.
- Werkgevers moeten fietsen veel aantrekkelijker maken. Het houdt werknemers gezonder en vitaler, daar mag best wat tegenover staan.
- Fietsplan meer stimuleren zodat het financieel ook aantrekkelijker wordt voor mensen om een goede fiets aan te schaffen.
- Vraag als organisatie aan mensen/bezoekers om op de fiets te komen;
- Geef belastingvoordeel op de aanschaf van een fiets, zodat het aantrekkelijker wordt om er een te kopen.
- Werkgevers moeten werknemers meer belonen als ze de fiets pakken.
- Werkgevers moeten douchefaciliteiten plaatsen, zodat mensen zich kunnen opfrissen als ze op de fiets naar werk zijn gekomen.
- Het MUMC geeft een vergoeding aan werknemers die met de fiets naar werk komen, afhankelijk van het aantal gereden kilometers. Werknemers kunnen om de 5 jaar een nieuwe fiets en helm aanschaffen. Ook zijn er minder parkeerplekken voor auto's, om fietsgebruik te stimuleren. Dit is een voorbeeld voor andere bedrijven.

- Meer flexibiliteit vanuit de werkgever, bijvoorbeeld later beginnen met werken omdat het meer tijd kost om kinderen op de fiets naar school te brengen.
- Mensen positief belonen als ze geen gebruik maken van de auto door een financiële vergoeding of korting.

3. Ideeën die vallen onder Doortrappen

- Een leeftijdskeuring voor ouderen die gebruikmaken van een elektrische fiets. Een elektrische fiets gaat immers snel en op hogere leeftijd gaat het reactievermogen achteruit.
- Meer cursussen voor een veiliger gebruik van een e-bike en scootmobielen;
- Buddysysteem, begeleiding of lotgenootgroepen instellen voor ouderen zodat ze samen veilig kunnen fietsen.
- Knipperlicht op de fiets voor ouderen zodat zij hun hand niet hoeven uit te steken en het laag genoeg maken van zadels.
- Begrens de snelheid van e-bikes voor ouderen.
- Het geven van korting op de aanschaf van een fietshelm, om dit meer te stimuleren
- Meer veilige fietsroutes en fietspaden creëren.
- Fietslessen voor mensen op de e-bike. E-bikes gaan al snel in een te hoge versnelling. Mensen moeten leren om een lagere versnelling te gebruiken zodat ze stabiel blijven en beter kunnen anticiperen op andere weggebruikers.
- Verbeter het imago van driewielers.
- Er moet een project komen voor oudere mensen om verschillende soorten fietsen voor langere tijd uit te proberen. Het moet eveneens mogelijk worden gemaakt dat oudere mensen die niet meer op een elektrische fiets durven te rijden, door middel van een subsidieregeling of iets dergelijks de beschikking kunnen krijgen over een elektrische driewieler. In het verleden (twee jaar geleden) is een soortgelijk project geweest, dit bleek succesvol te zijn. Dit soort projecten kunnen mensen stimuleren om meer de fiets te pakken.
- Oefensessies met fietsen en driewielers.
- Er is fietsles nodig voor mensen met een elektrische fiets, want mensen rijden daar veel te snel op.
- Vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning ook driewielers aanbieden, zodat mensen met een mobiliteitsbeperking ook langer mobiel kunnen blijven.

4. Ideeën die vallen onder de campagne "Kort Ritje, Da's zo gefietst!"

- Zonder auto leven is voor veel mensen ondenkbaar, laat mensen ervaren dat het anders kan.
- Quotes op het fietspad neer te zetten (bijvoorbeeld 'goed bezig'), maar ook het instrueren en informeren van mensen dat fietsen leuk en gezond is.
- Licht mensen meer in over de nadelen van andere vervoersmiddelen, zoals de auto en tegelijkertijd de positieve eigenschappen van fietsen, zoals dat het gezond is, het fijnstof vermindert en het goed is voor het milieu. Er kan worden gewerkt aan het imago van fietsen doormiddel van reclamespotjes met hippe fietsen, hippe accessoires, rappers op een dikke fiets, fietsburgemeesters.
- Fietsen vergt een gedragsverandering van personen, daar moet ook op worden ingezet.
- Maak vaker reclame voor het gebruik van de fiets.

5. Ideeën die vallen onder doorfietsroutes

- Het creëren van een hoofdwegennet voor fietsers en een groene golf.
- Maak meer fiets en wandelbruggen.
- Meer snelfietsroutes aanleggen.
- Snelfiets- en doorfietsroutes moeten bekender worden en er moeten meer van dit soort routes worden aangelegd. Het maakt fietsen fijn en veilig.
- Door aantrekkelijke fietsroutes sneller bij je doel komen (minder stoplichten, fietsen door een mooie omgeving, etc.).
- Veilig materiaal is zeker belangrijk, maar ook veilige omstandigheden op de weg (breed, zonder kuilen). Fietspaden in het buitengebied zijn heel smal. In de toekomst komen er met de vergrijzing ongetwijfeld meer driewielers. Bredere paden zijn dan noodzakelijk om iedereen veilig samen te kunnen laten fietsen.

- De infrastructuur zo inrichten dat de fiets het belangrijkste is.
- Fietspaden niet zoveel langs doorgaande wegen laten lopen.
- Mensen nemen sneller de fiets als je sneller bent dan met de auto.

6. Ideeën die vallen onder fietsenstallingen

- Meer bewaakte, verlichte en toegankelijke fietsenstallingen om diefstal tegen te gaan. Sommige deelnemers hebben last gehad van fietsdiefstal of gestolen accu's van elektrische fietsen. Als goed voorbeeld wordt een fietsenstalling in Delft genoemd, waar een waterdicht systeem met dubbele controle aanwezig is.
- Zorg voor grotere fietsenstallingen.
- Nog meer gratis beveiligde fietsenstallingen.
- Stalling voor bakfietsen realiseren.
- Stallingen toegankelijker maken, zodat mensen die niet goed ter been zijn de stalling ook goed kunnen bereiken.
- Maak fietsenstallingen gratis.

7. Ideeën die vallen onder bereikbaarheid nieuwbouwlocaties met de fiets

- Bij het (her)inrichten van de fysieke ruimte standaard aandacht aansluitingen fiets-OV, zowel bij herinrichting als bij de geplande grootschalige nieuwbouw.

8. Ideeën die vallen onder fietsveiligheid

- Beter nadenken over wie er op het fietspad mogen rijden en wie van de rijweg gebruik moet maken.
- Haal de elektrische step en pedelec van het fietspad zodat fietsen veiliger wordt.
- Het verplichtstellen van een achteruitkijkspiegel.
- Het verplichtstellen van een fietshelm.
- Meer veilige fietsroutes en fietspaden creëren.
- Ervoor zorgen dat fietsers een eigen plek hebben in het verkeer, meer gescheiden van andere verkeersdeelnemers.
- Het verbreden van fietspaden, zodat er ruimte ontstaat voor verschillende fietspadgebruikers met verschillende snelheden.
- Zorg dat jongeren hun telefoon niet in hun hand houden, maar vastmaken aan het stuur.
- Zorg voor een betere doorstroom van fietsers ten opzichte van andere verkeersdeelnemers; Fietsers voorrang geven bij verkeerslichten, zodat er een vlottere en veiligere doorstroom ontstaat en fietsers minder vaak hoeven te remmen.
- Stel het verplicht om een fietshelm te dragen.

9. Ideeën die vallen onder betalen naar gebruik

- De automobilisten meer laten betalen (wegenbelasting of benzineprijs).
- Rekeningrijden voor auto's.

10. Ideeën die vallen onder op de fiets naar sport

- Sportverenigingen kunnen hun leden stimuleren op de fiets te komen.
- Benadruk het thema 'gezondheid' rondom fietsen, veel mensen gaan bijvoorbeeld met de auto naar de sportschool.

11. Overige

- Idee: Zorg voor een betere doorstroom van fietsers ten opzichte van andere verkeersdeelnemers; Fietsers voorrang geven bij verkeerslichten, zodat er een vlottere en veiligere doorstroom ontstaat en fietsers minder vaak hoeven te remmen.
Reactie: We kijken o.a. naar uniformiteit van alle richtingen tegelijk groen bij verkeerslichten.
- Idee: Betrek de Fietsersbond bij nieuwe plannen voor de infrastructuur. Zij kunnen het goede en veilige fietsen helpen stimuleren

- Reactie: Het rijk heeft een actieve relatie met de Fietsersbond en betreft hun kennis bij beleid.
- Idee: Calculeer ook onderhoud voor de fiets in, zoals we dat ook gewend zijn bij de auto.
 - Reactie: Het is je eigen verantwoordelijkheid om je fiets regelmatig naar de fietsenmaker te brengen. Veilig Verkeer Nederland biedt een online veilige fietscheck aan zodat je kan checken of je fiets nog veilig is of onderhoud nodig heeft. Het is op het moment niet mogelijk om een verplichting, zoals de APK bij auto's, op te leggen, omdat fietsen niet geregistreerd staan.
 - Idee: Hoewel het belangrijk is dat meer mensen gaan fietsen, moet niet worden vergeten dat een deel van de mensen de auto daadwerkelijk nodig heeft. Maatregelen zoals een autoluwe binnenstad en belastingverhoging raken de mensen die wel een auto nodig hebben. De balans in de gaten houden is belangrijk.
 - Reactie: Hier hebben we als ministerie oog voor. We stimuleren fietsen als onderdeel van het verbeteren van bereikbaarheid. Wij houden nauwgezet de balans in de gaten door breder te kijken naar alle vormen van vervoer. Zodat we Nederland bereikbaar en leefbaar houden.
 - Idee: Fietsen moet een gevoel van vrijheid geven.
 - Reactie: We zetten als ministerie in op bereikbaarheid per fiets zodat iedereen vrij is om te gaan en te staan waar iemand wil.
 - Idee: Voor verschillende functies zijn verschillende acties nodig. Men moet doelgroep gericht acties inzetten. Voor recreatieve fietsers is dit anders dan voor woon-werkverkeer.
 - Reactie: Wij hebben een doelgroep gericht fietsstimuleringsbeleid. Er zijn verschillende programma's die elk een andere doelgroep aanspreken. Zo is programma Doortrappen er voor de oudere fietser en de Citydeal "Fietsen voor Iedereen" voor de mensen die niet kunnen fietsen of deze kunnen aanschaffen.
 - Idee: Kijk welke oplossingen buurlanden hebben ingevoerd.
 - Reactie: Wij staan in regelmatig contact met onze buurlanden en wisselen daarbij ideeën uit.

Bijlage B Interessante ideeën om verder te onderzoeken

- Kinderen meer stimuleren om te gaan fietsen door spel of beloning (denk aan Pokémonspeel).
- Voor studenten is OV gratis, fietsgebruik zou juist meer gestimuleerd moeten worden.
- De jonge generatie kan gemotiveerd worden door middel van "fietsfluencers".
- Respectvoller met elkaar omgaan promoten om fietsen 'gezelliger' te maken.
- Het plaatsen van een reling op schouderhoogte bij de stoplichten en/of een verhoogde stoep, waar fietsers tijdens het wachten op kunnen leunen.
- Overdekte fietsroutes zouden leuk zijn als het regent, maar natuurlijk ook erg duur.
- Fietsenstallingen voorzien van meer laadpunten voor de elektrische fiets.
- Voorzieningen voor auto's nemen heel veel ruimte in, deze ruimte aan fietsers geven (bredere fietspaden, smallere wegen, gescheiden rijbanen en fietsstroken, etc.) of er kunnen bijvoorbeeld sportplekken van worden gemaakt.
- Op zondag bepaalde straten afsluiten voor de auto en alleen toegankelijk maken voor fietsers en voetgangers.
- Betere voorlichting over e-bikes om ongelukken te voorkomen.
- Stimuleer het afsluiten van een fietsverzekering.
- Ontwikkel een systeem dat ervoor zorgt dat je met dit soort deelfietsen ook van de ene naar de andere stad kan.

Bijlage C Ideeën voor medeoverheden en partners

Ideeën specifiek voor de vier deelnemende gemeentes:

- Bij de Grote Marktstraat een rood pad te maken omdat daar fietsen onveilig voelt (ook voor voetgangers).
- Auto's weghalen uit het centrum van Den Haag, evenals bij de Vaillantlaan en de Schilderswijk (daar staat het vol met auto's waardoor mensen het gevaarlijk vinden om er te fietsen).
- Meer verlichting bijv. tussen Joure en Sneek zodat fietsers zich veiliger voelen.
- Aparte fietspaden voor fietsers van Joure naar Leeuwarden, inclusief bij andere 60km wegen in de omgeving.
- Minder poortjes bij de Midstraat in Joure.
- Zorg voor extra veilige parkeerplekken en fietsenstallingen in het algemeen in en rondom Joure.
- Meer bewaakte, verlichte en toegankelijke fietsenstallingen om diefstal tegen te gaan. Denk hierbij aan locaties als Swimfun, busstations en de bibliotheek, want hier worden fietsen vaak gestolen. Sommige deelnemers hebben last gehad van fietsdiefstal of gestolen accu's van elektrische fietsen. Een veilige fietsenstalling is overdekt, heeft cameratoezicht of is toegankelijk met een pasje.

Algemene ideeën:

- Tegengaan van (te) hard rijdende auto's die te weinig oog hebben voor fietsers (zoals in de Televisiestraat).
- Mensen die fysiek niet in staat zijn om te fietsen moeten wel overal kunnen komen.
- Stimuleer mensen van buitenaf om buiten de stad te parkeren en te verplaatsen op een gehuurde fiets naar het centrum.
- Geef korting op de zorgverzekering aan mensen die veel fietsen.
- Op meer plekken de wachttijden bij het stoplicht zichtbaar maken met een aftelklok, zodat fietsers minder snel door rood fietsen.
- Fietsbellen met stemmen als geluid, is mogelijk een optie. De ervaring van de deelnemers is dat bij bellen door andere weggebruikers wordt uitgescholden. Bellen kan ook onrust veroorzaken, verschrikt omkijken. Schrikken van de e-bike komt voor, maakt weinig geluid en gaat snel.
- Buddysysteem of lotgenootgroepen instellen voor ouderen zodat ze samen veilig kunnen fietsen.
- Het plaatsen van een reling op schouderhoogte bij de stoplichten en/of een verhoogde stoep, waar fietsers tijdens het wachten op kunnen leunen.
- Onderhoud fietspaden beter, bijvoorbeeld door boomwortels weg te halen.
- Het faciliteren van een betere afvoer van (regen)water rondom fietspaden.
- Plantsoenen naast het fietspad aanleggen, met tussendoor een aantal oversteekpunten. Dit is een idee dat door een architectenbureau is gedeeld in de pers, maar niet door de gemeente is overgenomen.
- Voorzie verkeerslichten van regensensoren.
- Denk na over tramhaltes na kruispunten in plaats van ervoor, omdat dit volgens deelnemers veiliger is. Of een duidelijke waarschuwing, met name op kruispunten waar de tram rijdt.
- Creëer meer autovrije straten, met minder parkeerplekken voor auto's en meer pollers.
- Meer fietspaden van asfalt aan te leggen en minder van tegels.
- De bewegwijzering te verbeteren. Bijvoorbeeld: Het is soms onduidelijk waar het fietspad begint of eindigt en in eenrichtingssituaties voor auto's is het ook niet altijd helder of de fiets wel beide kanten op mag.
- Het einde van het fietspad en het begin van de rijbaan duidelijker aangeven.
- Meer gebruikmaken van kleurmarkering om fietspaden af te bakenen.
- Een zichtbare verdeling door middel van markering of verschillende kleuren tussen de fiets- en wandelpaden.

- Te stoppen met het omhakken van bomen langs fiets- en autoroutes voor de veiligheid van automobilisten die door telefoongebruik eenzijdige ongelukken veroorzaken. Bomen zorgen voor fietsers voor schaduw en ze breken de wind.
- Bij de aanleg na te denken over de windrichting. In sommige gebieden word je bijna van de fiets geblazen.
- Paaltjes weg te halen midden op een fietspad.
- Ook wegomleidingen en de routes voor fietsers door de stad moeten korter gemaakt worden.
- Rotondes eenduidiger te maken, het zou voor meer duidelijkheid zorgen als alle rotondes hetzelfde zijn.
- Verkeerslichten voor rechts afslaan langer op groen laten staan.
- Meer verkeerslichten die (bij regenachtig weer) sneller op groen springen voor fietsers.
- Verkeerslichten minder lang op laten rood staan.
- Organiseer een kinderfietsvierdaagse.
- Zorg voor veilige parkeerplekken in het algemeen, maar ook bij afgelegen bushaltes of carpoolplekken.
- Het plaatsen van hangar-achtige stallingen op pleintjes in woonwijken, zodat er meer stallingsplekken ontstaan en fietsen niet het gebouw in getild hoeven te worden.
- Voorkomen dat voor het stallen van de fiets veel handelingen verricht moeten worden.
- Houd fietsenstallingen 24/7 open en maak ze toegankelijker.
- Denk aan fietstrommels bij woonhuizen waar men geen tuin/kelder ter beschikking heeft.
- Zorg voor meer fietsplekken in de wijk door bijvoorbeeld één parkeerplek in te richten als fietsparkeerplek.
- Plaats fietsenstallingen op logische plekken.
- Speel meer in op de komst van meer fietsen in het straatbeleid. Bij het structureren van een wijk zou er een gemeenschappelijke fietsberging moeten worden meegebouwd. Vaak is er wel een parkeergarage, maar er wordt niet aan de makkelijk te bereiken fietsberging gedacht.
- Meer autovrije wegen in de stad.
- Op zondag bepaalde straten afsluiten voor de auto en alleen toegankelijk maken voor fietsers en voetgangers.
- Het opofferen van parkeerplaatsen voor meer fietsenstallingen.
- Stel meer 30km zones in.
- Stel meer deelfietsen beschikbaar, ook buiten stations.
- Deelfietsen zijn handig voor mensen die geen fiets hebben.
- Stel een hogere frequentie in voor het opruimen van weesfietsen.
- Een gratis koffie voor mensen die veel fietsen door middel van een QR-code.
- Een fietsprobleemloket.
- Deel verlichting uit (voor in de avond).
- Tegengaan van (te) hard rijdende auto's die te weinig oog hebben voor fietsers, onder andere door snelheidscontroles.
- Wachtijd voor fietsers bij oversteekplekken verminderen, mensen moeten nu vaak lang wachten voordat zij kunnen oversteken.
- Glow in the dark markering op fietspaden.
- Lantaarnpalen die aanspringen door middel van bewegingssensoren.
- Alarmeringspaaltjes langs de fietsroute voor ouderen, zodat zij daar gebruik van kunnen maken in geval van nood.
- Fietspaden beter onderhouden, bijvoorbeeld door boomwortels weg te halen.
- Ontwerp iets voor de fiets zodat een fietshelm makkelijk meegenomen kan worden.
- Overdekte fietspaden.
- Fietspaden aan beide kanten van de weg creëren met witte markeringslijnen.
- Hanteer landelijk dezelfde richtlijnen. Bijvoorbeeld met betrekking tot voorrang bij rotondes.

- Het inzetten van fietspontjes. Dit maakt de fietsafstand korter, is leuk voor toeristen en andere fietspaden worden ontlast.
- Creëren van meer rustpunten en bankjes nodig. En deze moeten toegankelijker worden gemaakt.
- De bordjes van de knooppuntenroutes zouden op gelijke hoogte gezet moeten worden, want nu is het vaak nog zoeken naar waar ze staan. Deelnemers geven een idee voor een nieuw soort bord, een die aangeeft waar de toiletten en watertappunten zijn. Ook de Elfstedenroute zou beter bewegwijzerd kunnen worden. Langs de rondweg vinden deelnemers dat er niet alleen een streep, maar ook een berm en een apart fietspad moet komen.
- Weg naar school veiliger maken zodat meer kinderen gaan fietsen.
- Ontmoedig ouders om met de auto de kinderen naar school te brengen (denk aan autovrije zones of geen parkeerplekken aanbieden bij scholen).
- Organiseer fietstochten voor kinderen en jongeren.
- Ook meer laadpunten voor elektrische fietsen op scholen in het voortgezet onderwijs. Nu wordt soms een scheidingslijn opgetrokken bij een woon-schoolafstand van 20 kilometer, waardoor jongeren met het openbaar vervoer naar school komen in plaats van met de fiets.
- Voorkomen dat voor het stallen van de fiets veel handelingen verricht moeten worden, denk aan toegankelijke fietsenhekken waar de fiets snel en makkelijk aan vast kan worden gemaakt.
- De auto onaantrekkelijker maken door bijvoorbeeld parkeren moeilijker te maken.
- Dwingende taakstelling voor de overheid bij het geven van voorrang aan de fiets t.o.v. gemotoriseerd verkeer.
- Strengere handhaving richting automobilisten, bijvoorbeeld wanneer zij dubbel parkeren op het fietspad of auto's bekeuren en handhaven als ze op een kruispunt staan.
- Zorg dat de auto vaker te gast is.
- Een aparte plek/meer ruimte voor fietsers bij kruispunten zodat ze niet in de weg staan.
- Schoolomgeving ontoegankelijk maken voor de auto (hoewel dit niet fijn is voor families die verder weg wonen).
- Stel gereedschap en oppompmogelijkheden beschikbaar, zoals bijv. bij de Mall of the Netherlands in Leidschendam.
- Promoot fietsvakanties en zorg voor een uitbreiding van het leenfietsnetwerk zodat u overal de fiets kunt pakken, (bijvoorbeeld zoals in Barcelona of Parijs).
- Maak WhatsApp groepen aan waarin mensen klachten kunnen melden (zoals glas op de weg).
- Zorg ervoor dat iedereen de verkeersregels goed kent.
- Fietslessen voor overige verkeersdeelnemers, zoals wielrenners, werk hiervoor samen met de Wielersportbond NTFU.
- Vaker en sneller groen licht voor fietsers, onafhankelijk van de app.
- Een vrijblijvend rijexamen voor fietsers.
- Meer autovrije kernen in dorpen.
- Fietsen meer promoten bij gezondheidscentra.
- Autogebruik ontmoedigen door parkeergarages ontoegankelijk te maken voor niet-bewoners, of alleen voor fietsen.
- Benadruk het thema 'gezondheid' rondom fietsen.
- Stimuleer het gebruik van deelfietsen, niet alleen OV-fietsen bij het station.